

Smart Cities

UITDAGING

Heel wat gemeenten kampen met de uitdaging (en vaak de verwachting) om 'slimmer' te worden, dat wil zeggen: klimaatneutraal, circulair, efficiënter op vlak van energie, mobiliteit en veiligheid, en met een digitale dienstverlening die inwoners nauwer betreft bij het beleid. De technologische ontwikkelingen bieden heel wat nieuwe mogelijkheden. Het meest gekend zijn de slimme camera's langs de weg die niet alleen detecteren wie te snel rijdt, maar ook nummerplaten kunnen herkennen en zo opsporen wie zonder autoverzekering rondrijdt of wie voor criminele feiten geseind staat.

Via apps kan je weten waar er een vrije parkeerplaats is, via sensoren gaan de lichten in de straat aan telkens iemand passeert, enz. Maar net zo goed houden nieuwe technologieën gevaren en valkuilen in. Willen we ons doen en laten zo massaal laten registreren? Wat gebeurt er met al die data?

De uitdaging is om de nieuwe technologieën slim in te zetten, in het belang van de bewoners en in functie van sociale en maatschappelijke uitdagingen en voor een betere dienstverlening.

VISIE BEWEGING.NET

Vandaag lijkt het alsof vooral privé-bedrijven bezig zijn met de ontwikkeling van toepassingen voor smart cities. Het verzamelen van data (bv. via camera's in reclameborden) moet dan vooral commerciële doeleinden dienen. Deze 'smart cities'-markt groeit snel (sommige studies voorspellen op wereldvlak een groei van meer dan 20 % tussen 2017 en 2023) en grote marktspelers breiden hun aanbod uit. Het is belangrijk dat lokale overheden in zo'n context een visie uitwerken en de regisseursrol blijven behouden: samenwerking met privéspelers schrijft zich in in beleidsdoelstellingen (en niet omgekeerd) en moet gericht zijn op meer sociale cohesie, een hogere levenskwaliteit, en een grotere betrokkenheid van inwoners met elkaar en met het beleid.

Een verdere tweedeling tussen inwoners 'die mee zijn' en 'inwoners die achterblijven' moet vermeden worden. Het integreren van 'slimme technologieën' is met andere woorden geen doel op zich, gedreven door de markt, maar moet beantwoorden aan het criterium 'gemeente op mensenmaat'.

We willen ook niet dat de technologie wordt ingezet om de burgers te gaan controleren. Het aantal bewakingscamera's neemt exponentieel toe en de vraag is wat de gemeenten allemaal met deze informatie kunnen en zullen gaan doen. Hier moet zeker een democratisch debat over komen.

Een slimme gemeente zoekt naar oplossingen voor sociale en maatschappelijke problemen, waarbij niet alleen de inzet van nieuwe technologieën, maar ook nieuwe samenwerkingsvormen en nieuwe bestuursmodellen aan bod kunnen komen. Technologische innovatie is geen doel op zich.

SDGs

VOORSTELLEN

Digitalisering van de dienstverlening

Een aantal diensten kunnen zeker toegankelijker en klantvriendelijker gemaakt worden dankzij nieuwe technologieën. Denk aan begeleiding naar vrije parkeerplaatsen, aan auto- en fietsdelen, aan school- en crèche registratie en aan het verlenen van vergunningen. Dit moet gepaard gaan met begeleidende maatregelen zodat iedereen zijn weg kan vinden in de digitale dienstverlening, maar evenzeer moet de loketfunctie behouden blijven voor wie niet digitaal mee is.

Collectiveren van de wifi.

Vandaag moet elk gezin apart een internetaansluiting met wifi plaatsen, wat een aanzienlijke hap uit het gezinsbudget neemt. Waarom zou de gemeente niet voorzien in gebiedsdekkende wifi, als een collectieve dienstverlening aan haar burgers. Op die manier hebben alle gezinnen gratis toegang tot het internet en dus ook tot de digitale dienstverlening van de gemeente, en wordt tegelijkertijd de factuur voor de gezinnen verlaagd.

Bescherming van de privacy

Bewakingscamera's, gezichtsherkenkende camera's, sensoren, plaatsbepaling op basis van gps of smartphone,... tal van nieuwe toepassingen vragen ook om nieuwe regels. Wie mag de beelden zien en analyseren? Welke overtredingen mogen ze wel/niet vaststellen? Aan wie mogen de gegevens doorgegeven worden?, ... Het zijn evenzovele vragen die op korte termijn een democratisch debat vergen in elke gemeente.

Een coherenter bestuursmodel

De opsplitsing van bevoegdheden en verkokering staan dit vaak in de weg. Wij stellen voor dat gemeenten bijv. via een coördinerend ambtenaar erover waken dat opgesplitste bevoegdheden zoals lokale fiscaliteit, energie- en klimaatbeleid, mobiliteit, ruimtelijke planning, maximaal op elkaar worden afgestemd;

Pilootprojecten op wijkniveau

Het wijkniveau is een goede schaal om slimme combinaties te maken, bv. tussen projecten voor hernieuwbare energieopwekking (bv. via coöperatieven, slim gebruik van openbare gebouwen, gronden) en electromobiliteit (o.a. als energieopslag);

Nieuwe vormen van inspraak

Slimme gemeenten betrekken ook hun bewoners beter bij het beleid. Inspraak alleen voldoet niet langer. We denken eerder aan vormen van co-creatie (= samenwerking op basis van een gemeenschappelijke probleemstelling, niet op basis van een min of meer afgewerkt projectvoorstel), budgetparticipatie ('participatory budgeting'), hacketons (= samenbrengen van experts om samen oplossingen te zoeken voor een concreet maatschappelijk probleem, e.a.);

Samenwerkingsverbanden met andere gemeenten

bv. voor duurzame openbare aanbestedingen (aankoop slimme verlichting, straatverlichting met sensoren die luchtkwaliteit monitoren,...) en voor het uittesten en uitwisselen van 'goede praktijken';